



Drie Heemparken Wandeling

Amstelveen heeft, zoals u onder het kopje geschiedenis op deze site kunt lezen, aan de wieg gestaan van het begrip Heempark in Nederland. Weliswaar is het Jac. P. Thijssepark het bekendst van alle heemparken in Amstelveen, toch zijn er nog andere juweeltjes in deze gemeente te vinden. Op een steenworp afstand van het Thijssepark liggen twee heemparken, met ieder hun eigen karakter, die zeker een bezoekje waard zijn!

Hieronder vindt u een routebeschrijving waarmee u door de drie parken geleid wordt. Print het uit en ga aan de wandel!

De lengte van de wandeling is moeilijk in te schatten, de een blijft immers bij ieder bloemetje staan, en de ander probeert met een wandeling zijn of haar conditie op peil te krijgen. Een gemiddeld geïnteresseerde wandelaar is er ongeveer anderhalf tot twee uur mee zoet. Blijft u alstublieft op de paden, de beplanting is kwetsbaar. Helaas kunnen we geen honden in de parken toelaten. ook zijn fietsen in de parken verboden.

We beginnen de wandeling op de hoek van de Emmakade en de Prins Bernhardlaan.

Hier ziet u in de hoek naast huisnummer 8 de hoofdingang van het Thijssepark. Het Thijssepark is een Heempark, dat betekent dat in het gehele park alleen planten staan die van oorsprong (wij rekenen honderd jaar) in Nederland voorkomen. Het park is niet in pure plantengemeenschappen (dit zijn groepen planten die van nature bij elkaar voorkomen) gerangschikt. De ontwerper Broerse heeft ze op schoonheid, kleur en structuur gerangschikt. Ook de afwisseling van open en gesloten ruimte (de zogenaamde parkkamers) zijn belangrijk in zijn ontwerp.

Het pad dat u inloopt, het Heidepad, behoort tot het oudste deel van het park, het stamt uit de jaren 40 van de vorige eeuw. In het voorjaar is het aan de rechterkant paars van de Holwortel, Ook vallen hier achtereenvolgens de hoge Hangende Zegge en de witbloeiende Bosmuur aan de rand van het pad op. In de zomer bloeit aan de rechterzijde het Ruig Klokje en de Wilde Akelei **U komt nu in de eerste parkkamer.**

Struikheide wordt hier afgewisseld met Kruipwilg en de sterk ruikende (kneus het blad maar eens!) Gagel. Deze halfhoge heester houdt van vocht en werd in het verleden als antivlooienkruid gebruikt. Ook speelde hij in de middeleeuwen een rol bij het op smaak brengen van bier. Aan de rechterzijde bloeit hier ook de roze Kattenstaart en de helgroene Moeraswolfsmelk.

Het karakter van het park wordt nu weer meer gesloten. Links en rechts vindt u nu het Gevlekt Longkruid en het Knikkend Nagelkruid onder de Grijze Els.

Bij de splitsing gaat u rechtsaf het Bosbespad op. Iet, als u op het bruggetje staat, eens op de prachtige 'lianen' van de Klimop. Links staat de, in de herfst prachtig kleurende, Appelbes. Wat in de open ruimte direct opvalt is de diverse soorten heide. U vindt hier Gewone Dop-, Struik-, en Rode Dophei bij elkaar. De rode Dophei staat het droogst, de Struikhei eet van twee walletjes en de Gewone Dophei heeft het liefst een vochtige bodem.

Het Bosbespad is genoemd naar de Trosbosbes die rechts om het hoekje van de Laurierwilg staat. Deze bosbes wordt wel 2 meter hoog en is in de 19^e eeuw uit Amerika naar ons land gekomen. Aan de rand van het pad vindt u de stekelige Duitse Brem en voorbij de kade groeit hier ook de ongestekelde Verfbrem. Daar is vaak Duivelsnaaigaren in te vinden; een parasiet die zijn voedsel uit de brem haalt.

Voorbij De Rode Kornoelje loopt u over het bruggetje het Klokjespad op.

Het Klokjespad is genoemd naar de Zomerklokjes die u hier in het voorjaar massaal ziet. Dit neefje van het Sneeuw klokje komt in ons land langs de grote rivieren nog zeldzaam voor.

Hij heet zomerklokje omdat hij de zomer aankondigt, niet omdat hij dan bloeit! Aan de linkerkant ziet u hier in het voorjaar de Amerikaanse Krentenboompjes bloeien, in het najaar kleuren ze prachtig oranje. Voorbij de Grauwe Wilg aan uw rechterkant staan twee soorten orchideeën; de Moeraswespenorchis en de Rietorchis. Ze staan in een pallet van geel, roze en blauw dat gevormd wordt door het Zacht Vetkruid, de Tijn, het Grasklokje en het Melkkruid. Ook het diepe blauw van de Brede ereprijs valt in de zomer op. Aan de linkerkant staat het Ruitbladklokje het Geel Mottenkruid en in het najaar bloeit hier de Herfsttijloos prachtig roze. Hij lijkt wat op de krokus, maar is geen familie. Het groen en het zaad verschijnt pas in de voorzomer Aan het eind van het open deel knalt het roze van de Echte Koekoeksbloem u tegemoet. Onder de bomen staan iets verder rechts twee soorten Beukvarens en 3 giftige plantensoorten; De Wolfskers, waarin de giftige stof atropine zit, Christoffelkruid, ook wel Zwarte Gifbes genoemd, en de Eenbes, een zeldzaam plantje met (meestal) vier blaadjes en 1 bes in het midden. Bij de kruising is het in een goed voorjaar zo wit van de bosanemonen dat het haast zeer doet aan je ogen.

Op de kruising slaat u rechtsaf, het bruggetje over, het Bedstropad op.

Op de brug kunt u links en rechts zien wat de bedoeling van ontwerper Broerse was; Overall doorzichtjes en kleine verrassingen. U ziet hier langs het pad, rondom de Gewone of Bezembrem een flinke hoeveelheid Rode Bosbes. Als u geluk heeft ziet u een klein groen vlindertje langsdwarrelen; het, in dit deel van het land zeldzame, Groentje.

Even verder komt u in een even simpel als schitterend stukje, een prachtige combinatie van de witte berkenstammen met de geelbloeiende weldaad van Stinkende Gouwe. Het donkergele sap werkt bij langdurig gebruik tegen wratten. **Door het berkenbosje** komt u bij ons eigen Amstelveens stukje Zuid-Limburg. De meeste planten die hier groeien zijn kalkminnend maar groeien op de veengrond. We hebben er voor gekozen (bijna) geen concessies te doen op het gebied van grondsoorten. Jarenlange selectie en het weghalen van de concurrenten van de plantensoorten die we willen zorgen ervoor dat de planten die het liefst kalkrijke grond hebben het hier prima doen. U vindt hier onder andere; Gele Kamille, Hartgespan, Wilde Asperge, Slanke Mantelanjer, Wondklaver, Groot zonneroosje, Kruisbladwalstro, Kranssalie en Betonie. Als u naar de andere kant van het water kijkt is het in het late voorjaar geelwit van de Dotterbloemen en Bittere Veldkers. Als u de heuvel afloopt ziet u onderaan de naamgever van het pad; Lievevrouwebedstro. Dit lid van de Walstrofamilie is rijk aan de stof Cumarine. Deze heeft de geur van drogend hooi en geeft in het voorjaar, samen met sinaasappel, de smaak aan Meiwijn. Bij het bruggetje groeit het 2 meter hoge Rivierkruiskruid. Iets verder bloeit in het voorjaar aan de linkerkant Daslook met zijn witte sterretjes. De plant is een lid van de uienfamilie en dankt zijn latijnse naam (*Allium ursinum*) aan haar sterke geur, *ursinum* betekent ook wel stinkend als een beer, een andere uitleg is dat de plant vaak in de buurt van berenhollen werd gevonden.

Bij de splitsing gaat u rechtsaf het mosdal in.

De medewerkers van het park noemen dit de veengaten, en dat zijn het ook. Veel zeldzame, kleine, plantjes kiemen alleen op kaal, open veen. Hier staat tussen de Heide en de geelbloeiende Beenbreek onder andere Kleine en Ronde Zonnedauw, Dwergbloem, Dwergvlas en de minuscule, 1-jarige, Draadgentiaan. Als u de plantjes van dichtbij wilt zien, ga dan niet van het pad af, hiervoor komt later een betere gelegenheid.

Bij **de brug** is te zien hoe groot de Koningsvaren kan worden, vaak meer dan 2 meter hoog. Veel exemplaren zijn al meer dan 50 jaar oud! De grote wortelgestellen werden vroeger verzameld en verzaagd door orchideeënkwekers om als ondergrond voor hun kweekmateriaal te dienen. Dit is de reden waarom dit de enige in Nederland beschermde varensoort is.

Vervolgens loopt u door een berkenbosje, Dit is vooral in het voorjaar prachtig; De combinatie van de Bleeksporig Bosviooltjes met het ijle geel van de Slanke Sleutelbloem geeft echt de lente weer. Rond moederdag bloeit hier ook het Lelietje-der-dalen.

Even verder komt u op een stenen dam en heeft u een prachtig zicht op de grote vijver. In het zomerhalfjaar ziet u hier Krabbescheer drijven, 's winters ligt het op de zachte bodem.

Er is een libellesoort, de Groene Glazenmaker, die voor zijn voortplanting volledig afhankelijk is van deze witgeel bloeiende verlandingssoort. Als u op het juiste moment in het park bent kunt u hem boven het water zien scheren. Hij komt op slechts een paar plaatsen in Noord-Holland voor.

Al eerder zag u de Beenbreek in de veengaten, dit plantje dankt zijn naam aan het idee van de boeren dat het vee z'n poten brak door de plant. De waarheid is anders; het is niet de schuld van dit prachtige lid van de leliëfamilie. Maar de soort groeit op moerassige, wat zure grond met weinig kalk. waardoor de botten sneller breken. U ziet de plant, niet alleen mooi is als hij bloeit, in flinke hoeveelheden tussen de heide en de Rijsbesplanten staan. Rijsbes is een vrij onbekend lid van de Bosbesfamilie. Hij krijgt ook niet zoveel vruchten als de Blauwe- en de Trosbosbes. Aan de rechterkant ziet u naast de Rode bosbes (ook wel bekend als Vossebes), de prachtige wilde variant van een bekende tuinplant; de Guldenroede. Bij de bank vindt u de mooist bloeiende weegbreesoort; de Ruige Weegbree heeft prachtige roze aartjes. Naast de bankjes staat ook de voor velen onbekende Galigaan in het water. Let tijdens de zomer ook eens op de waterjuffers, sommige blauwe exemplaren hebben rode ogen, dit zijn Roodoogjuffers.

Iets verder heeft u aan uw linkerhand een kleine kade, daar groeit niet alleen Grote Egelskop, maar ook een, van oorsprong, Aziatische waterplant, de Kalmoes. In Nederland kan hij zich niet door zaad voortplanten, maar wel door stukken wortelstok die afbreken en elders weer vaste grond vinden. Uiteraard is hij bekend geworden door z'n smaak aan sommige Berenburg te geven. U vindt hier ook een prachtig paarsbloeiende soort; Zaagblad.

Vaak zegt een Wetenschappelijke naam wat over zijn uiterlijk of gebruik, zo ook hier. Zaagblad heet *Serrulata tinctoria*, *Serrulata* betekent gezaagd, let maar eens op de bladeren en *Tinctoria* betekent verfstof leverend. Vroeger werd er een gele verfstof van gemaakt. In Nederland kan dat helaas niet meer, hij is sinds een paar jaar in ons land uitgestorven. In België komt hij nog wel zeldzaam voor.

U loopt nu door het breedste deel van het Thijssepark, Het is knap hoe ontwerper Broerse, door gebruik te maken van slingerpaden, open en gesloten ruimtes en de groene achtergrond van het Amsterdamse Bos, het park zo groot kan laten lijken; het park is nergens breder dan 100 meter! Vooral op stille momenten, zoals 's morgens vroeg, kunt u hier een IJsvogel als een blauwe pijl over het water zien scheren of zien jagen vanaf een tak boven het water. Aan de linkerkant, voor de brug, staat hier volop de Cranberry, ook wel Grote Veenbes genaamd. Dit is zo'n soort die vanuit Amerika in Nederland is komen wonen, en het hier behoorlijk naar zijn zin heeft. Vooral op de wadden is ze veel te vinden. Aan de rechterkant staat een prachtige geplooid stam van een Haagbeuk, een van de mooiste stammen van het park. Kijk hier ook eens omhoog, er is een kans dat u hier een Bosuil tegenkomt! Op de brug is het raadzaam om in het water te kijken, hier groeit een mosssoort, Bronmos. Het is zeldzaam en is de enige soort die volledig onder water kan groeien.

Over de Brug is het in de zomer aan te raden even **een klein stukje linksaf** te lopen. Voorbij de bank en de stevige, hoge, kaardenbollen vindt u daar een wekje met 1-jarige akkerbloemen. Klapprozen, Gele Ganzebloemen, Ridderspoor, Groot Spiegelklokje, Bolderik en Rood Guichelheil staan daar als een natuurlijk kleurspectrum. Naast het wekje staat de Wilde Bertram met daartussen verstopt de Graslathyrus.

Om de route te vervolgen loopt u weer terug richting de brug, en daar gaat u rechtdoor.

Aan de rechterkant bloeien hier in het voorjaar de prachtige gele sterretjes van de Bosgeelster. Links staan de hoogste Nederlandse varens; de Adelaarsvaren. met enige steun kunnen ze zo drie meter hoog worden. Zijn naam dankt hij aan de top die lijkt wat op een arendskop met twee gespreide vleugels. Dat beeld ziet u ook als u de zwarte wortelstokken zou doorsnijden. Iets verder ligt wederom een wekje, deze is echter gevuld met meerjarige planten. Orchideeën, Boterbloemen, Grote Ratelaars en de bijna uitgestorven Kranskarwei vormen een prachtig geheel.

Als u een stukje verder loopt kunt u een kleine lus maken, daar staat wederom Duitse Brem, maar de plant dient hier ook als rustplant voor een heel klein nachtvindertje; het fijngetekende Muntvindertje. Deze legt haar eitjes op de, daar ook aanwezige, Polei. Een Muntsoort die je nog maar op een paar plekken langs de grote rivieren kunt vinden. In het wild houdt hij ervan om 's winters met zijn voeten in het water te staan.

Vlak voor u **linksaf het hoofdpad weer opgaat** ziet u links de lage, maar mooie Kleine Valeriaan, en rechts de Kruidvlier. Een Vlier zonder verhoude stengel, maar met giftige bessen.

Hier kunt u goed zien dat een bos uit meer dan de ,op school vaak genoemde, vier lagen bestaat. Eigenlijk is er een struik- en boomlaag die in elkaar over gaat. In het Thijssepark proberen we dit door snoeien na te bootsen. Daarom kunt u Eikjes tegenkomen die maar een meter hoog zijn en toch 20 jaar oud zijn. Over Eikjes gesproken...

Op Eiken leggen vele soorten galwespen hun eitjes. Op deze plekken ontstaan de zogenaamde Gallen. Het bekendst zijn de Galappels waar we als kind met behulp van een spijker misschien inkt mee hebben gemaakt. Een zeldzame gallensoort is de Ramshoornagal. U vindt hem het meest op kleine eikjes. De knoppen zijn dan uitgegroeid tot een wel 4 centimeter lange 'ramshoorn'. Het Thijssepark is de tweede plek in Nederland waar de gal werd aangetroffen.

Bij de splitsing gaat u linksaf, Het Gentianenpad op. U ziet hier tussen de Heide Jeneverbessen groeien. Het is een van de twee, sommigen zeggen drie, inheemse coniferensoorten. De anderen zijn de Taxus en de Grove Den. Jeneverbessen groeien in Nederland voornamelijk in Drenthe op het zure zand. Dat is opvallend. Op de meeste plaatsen in de wereld groeien ze juist op plaatsen waar de grond kalkrijk is.

Jeneverbestakken zijn overal ter wereld erg belangrijk bij religieuze ceremonies. Ze worden dan verbrand om de lucht te zuiveren, en geesten gunstig te stemmen. Een andere plant die u tussen de Heide kunt aantreffen is de Berendruif. Dit lage dwergstruikje is een van de drie ijstijdrelicten die we in dit park kunnen aantreffen. IJstijdrelicten zijn planten die tijdens de ijstijd met het landijs naar het zuiden zijn meeverhuisd, en na het verdwijnen van het landijs hier zijn blijven hangen. De andere twee zijn de Zweedse Kornoelje en het Linaeusklokje. Alledrie de soorten zijn zeldzaam in Drenthe en op Terschelling aan te treffen.

Iets verder links ziet u aantal planten in de rand groeien. Een die in het voorjaar direct opvalt is de Parse- of Prachtschubwortel, maar daarover in heempark de Braak meer. Het kleine witte bloempje dat u hier kunt zien is de Zandscheefkelk, ook staat hier de prachtig diepgele Echte Sleutelbloem. De Sleutelbloemen danken hun naam aan een verhaal waarin Sint Pieter voor de hemelpoort in slaap valt en zijn sleutels laat vallen, deze vallen op de aarde, op die plek ontstaan deze prachtige bloemen (hoewel hetzelfde verhaal ook over de Hemelsleutel verteld wordt!). In het park groeien drie soorten Sleutelbloemen; De Stengelloze-, de Slanke- en de Echte - of Gulden Sleutelbloem.

Voor u **recht door over de kleine brug** gaat, is het in de zomer leuk om even een klein stukje rechtsaf te gaan. U komt dan op een bielzen dam. Rechts vindt u daar Waterarbei, daar heeft hij ook wel wat van weg. Vertaald heet hij in het Duits Roodoogje, ook een mooie naam. Aan de kant van het open water vindt u Genadekruid en de Grote Boterbloem. In het voorjaar kunt u hier parende padden en kikkers vinden. Na dit kleine uitstapje, keert u terug en slaat u rechtsaf het **Spaanderspad** in.

Dit deel van het Thijssepark is als laatste, in de jaren 70 van de vorige eeuw, aan het park toegevoegd. Naast Zeepkruid en Zwart Knoopkruid vindt u een plant langs het pad waar u vroeg voor moet opstaan. De parse Morgenster bloeit voornamelijk 's morgens. De plant met de lange ijle bloeiaren, is Torenkruid.

Vorbij het volgende bruggetje ziet u aan uw rechterhand een mooi bloemrijk stukje. Er groeit niet alleen Veldsalie en Karthuizer Anjer maar er is ook een zeer zeldzaam Nederlands plantje te vinden. Het geelbloeiende Zinkviooltje komt nog zeer schaars voor in het Geuldal. Aan de andere kant van het pad groeit Besanjelier, een plantje dat in de Nederlandse uiterwaarden helaas nog maar weinig tussen de randjes rondscharrelt. In het voorjaar zijn hier hele stukken van de bodem bedekt met de bloemen van de Boerenkrokus.

Aan het eind van het Spaanderspad gaat u linksaf het Rode Kornoeljepad op. De heester die het pad haar naam geeft vindt u her en der in de smalle bosstrook. Vooral Wilgen zijn bekend om hun toepassingen bij het maken van manden. Uit archeologische vondsten is echter gebleken dat in de steentijd de twijgen van de Kornoelje werden gebruikt om visfuisen te vlechten. Een andere interessante heester is de Rode Kamperfoelie. In tegenstelling tot de Wilde Kamperfoelie is het geen klimplant, maar vormt hij zich tot een opgaande struik. Als u op de bloemen let, dan kunt u wel de overeenkomst zien.

Langs dit pad kunt u, in de juiste tijd, ook de beroemde rood-met-witte paddestoelen, de Vliegenzwammen, vinden. De paddestoel dankt zijn naam aan een volksgebruik; De hoed werd met suiker en melk op een schoteltje gelegd om vliegenoverlast tegen te gaan. Sjamanen in Noord-Europa gebruikte de vliegenzwam tijdens hun rituelen. Als u de Vliegenzwammen vindt, laat ze alstublieft staan; foto's gaan langer mee, en zo kunnen andere bezoekers er ook van genieten. Zo loopt u langzaam het park uit. Links bij de school kunt u nog wel het Smal Longkruid zien. Dit is het elegante zusje van de bekende tuinplant het Gevlekt Longkruid. Vlak voor u bij de Amsterdamse weg bent staat er langs het pad nog de Grote Bosaardbei. Helaas zult u tevergeefs naar vruchten zoeken.

Als u het park uitloopt , steekt u over en gaat u linksaf. U loopt voorbij de winkels en het kantorencomplex. U ziet dan een grote monoliet, een stenen paal. Dit is een banpaal. daarvan stonden er ooit 5 rond Amsterdam. Ze stammen uit 1625 en gaven de afstand van 1000 Amsterdamse roeden tot Amsterdam aan (ruim 3,6 kilometer). Iemand die uit de stad verbannen was mocht niet voorbij de paal komen. In 1795 hield deze plaatselijke wet op te bestaan.

Rechts van deze banpaal vindt u de ingang van ons tweede park; Heempark de Braak. Dit park is iets kleiner dan de het Thijssesepark, en heeft haar eigen schoonheid en charme. De grote vijver is weliswaar veranderd, maar ligt er al sinds de 17^e eeuw. Het ontstond na een doorbraak van de Amsterdamse Weg. Het park is het eerste heempark dat Chris Broerse voor de Gemeente Amstelveen ontwierp. De bodem was te venig en slap om er te bouwen en een regulier park zou te veel aanpassingen op bodemgebied vergen. Daarom begon de heer Broerse in de jaren 30 van de vorige eeuw, geïnspireerd door gelijkdenkenden in andere Europese landen, te experimenteren met de zojuist ontdekte, en beschreven plantengemeenschappen. Deze experimenten mislukte, maar wat er ontstond was een parkvorm dat nog nergens in Europa te zien was. Inheemse bomen, struiken en kruidachtigen werden op hun schoonheid gewaardeerd en gebruikt. omdat er nog geen woord voor zo'n park was noemde hij (of zijn rechterhand Landwehr) het een Heempark.

U loopt de kleine helling af. Bij de brug zullen we rechtdoor lopen, maar het is in het voorjaar de moeite waard om een stukje linksaf te lopen. U loopt hier over het 'Drijvend Pad'. De naam heeft hij gekregen omdat de bodem in aanvang te slap was om als basis voor een pad te dienen. Na het 'dumpen' van vele bossen takken en dwars op het pad liggende stammetjes (het zgn. knuppel of kneppelhout) kon er vliegias en andere stenige materialen gebruikt worden om dit pad te verharderen. Voorbij het tweede bruggetje en het rietstuk kunt u links een bijzondere plant aantreffen. De Paarse of Prachtschubwortel heeft geen bladgroen en leeft van de voedingsstoffen van de bomen waar hij zijn wortels in laat groeien. Het enige wat u van de plant kunt zien zijn de grote plakken paarse, salvia-achtige bloemen.

Na deze plant lopen we weer terug richting de ingang van het park. U ziet onderweg de laag geknotte wilgen, deze geven het pad het idee van een Berceau, een loofgang en zijn geïnspireerd op de wilgengrienden die vroeger veel in het Hollandse laagland te vinden waren. Nu zijn ze met enige moeite nog wel in de Biesbos te zien.

Over de brug gaan we linksaf het oorspronkelijke pad in. Hier is duidelijk te zien dat de Braak een heel ander Park dan het Thijssesepark is. Het is veel meer open en bestaat voor een deel uit rietland. Ook groeien de plantensoorten minder door elkaar. De een vindt dat netter, de ander minder 'natuurlijk'. Na een klein stukje lopen ziet u links een aantal knotwilgen. Nu worden ze gezien als een onlosmakelijk natuurlijk onderdeel van ons landschap. er moeten echter vrijwilligers aan te pas komen om ze in stand te houden. In vroeger tijd was de knotwilg 'geriefhout'. Dat wil zeggen dat hij er was voor zijn gebruik. Van de tenen (want zo heet een jonge tak) werden manden gemaakt, hoepels en matten, het grotere hout werd gebruikt voor gereedschap en brandhout. eigenlijk bestaat Nederland uit Wilg. Dat klinkt raar, maar de boom is een belangrijke schakel in de verlanding van ons land en later waren ze onmisbaar als 'zinkstukken' onder onze dijken!

Aan de overkant ziet u een plantje dat op klaver lijkt. Daar is het zelfs in de verste verte geen familie van. De Witte Klaverzuring, want zo heet hij, laat bij donker weer zijn klaverachtige blad en prachtig getekende witte bloempjes hangen. Iets verder ziet u aan de rechterzijde een vreemde bamboeachtige plant. Het is een lid van de Paardenstaartfamilie en heet Schaafstro. De plant wordt vaak minder hoog, deze is een grote ondersoort. Vroeger werd hij vanwege zijn ruwe stroefheid gebruikt om meubels te polijsten.

U komt nu bij een viersprong, U gaat rechtsaf de brug over. Het open deel dat kort daarna volgt herbergt veel prachtige plantensoorten; Er staan intens blauwe Kruisbladgentianen, Slanke Mantelanjers, diepele, zachtbehaarde Moerashertshooi en een van de mooiste bloemen van Nederland; de roomwitte Parnassia. Aan het eind van het open deel ziet u rechts de al bijna net zo mooie Langblad Ereprijs. Er tegenover bloeit vaak in januari de Gaspeldoorn, een kosmopoliet. Dat wil zeggen dat u hem over de hele wereld tegen kunt komen. De Gaspeldoorn heeft geen blaadjes, al zijn bladgroen zit in de takken en de doorns. Ook vindt u hier Jeneverbessen en de Grove Den.

U loopt door tot de kruising, aan de linkerkant ziet u de Nederlandse Zuurbes, een struik met veel gecultiveerde broertjes en zussen in de tuinen en in het plantsoen. U loopt hier rechtdoor. Aan de linkerkant ziet u tussen de Gagel en de Cranberry de Dubbelloof staan. Een varen met , zoals de naam al zegt, twee soorten bladeren. De slanke, dungeveerde exemplaren dragen de sporen, terwijl de liggende, bredere, voor het voedsel zorgen. In het Duits heet hij Ribbenfern (ribbenvaren), en inderdaad lijken de rechtopstaande bladeren wel wat op een borstkas.

In de vijver links groeit onder andere de Zwanebloem. Deze moerasplant is in ons land beschermd. Dat is hij niet omdat hij zo zeldzaam is, maar omdat hij zo aantrekkelijk is! Hij wordt in het wild nog steeds veel geplukt of opgegraven om weg te kwijnen in een emmer op een balkon of tussen het grint in een modern vormgegeven vijver. Iets verder loopt u in het voorjaar door de roze bloemenweelde van de Lavendelheide. Als de kruipwilg tegelijk bloeit dan ziet u helemaal een zeldzaam mooie combinatie!

Voor u het 'Bos' weer inloopt staan aan de linkerkant prachtig ijle witte bloempjes, ze heten Nachtsilenes. Tussen de bomen kunt u in het voorjaar de blauwe sterretjes van de Wilde Hyacint vinden. Waarschijnlijk zijn ze in de 17^e eeuw vanuit Engeland naar ons land gekomen.

Bij de Splitsing gaat u linksaf. U komt nu op een plek waar u een prachtig uitzicht heeft. Hier is te zien dat dit deel van de Braak, geen heempark in de strenge zin des woords is. De traditionele plantenkeuze is hier met de inheemse gecombineerd. U ziet majestueuze Moerascypressen en grote Rododendrons naast veel bescheidener soorten Ook staat er een rode Paardenkastanje langs het water.

U loopt hier verder links langs het water. In de Treurwilgen kunt u regelmatig de luidruchtige, felgroene Halsbandparkieten zien. Ze broeden ook regelmatig in een van de holen van de bomen. Aan de Linkerkant ziet u een grote Venijnboom, beter bekend als Taxus. Het hout van de boom werd in vroeger tijden gebruikt om bogen te maken, dit vanwege hun grote veerkracht. De plant is, zoals de naam al doet vermoeden, flink giftig. Maar er zitten ook stoffen in die sinds enige jaren als middel tegen kanker gebruikt worden.

Onder de Taxus vindt u een aantal mooie exemplaren van de Tongvaren. Zijn tweede wetenschappelijke naam, scolopendrium, betekent duizendpoot . Als u een blad omdraait kunt u de lijnvormige sporenhopen zien, met enige fantasie kunt u die als de poten van de veelvoeter herkennen. Even verder loopt u over een smal heidedeel. Er zijn hier prachtige soorten tussen te ontdekken; Zandblauwtje, Ruige Anjer en Wolverlei om er maar drie te noemen. Wolverlei kent u waarschijnlijk beter onder zijn wetenschappelijke naam Arnica. De Nederlandse naam is waarschijnlijk afgeleid van de Duitse naam Wohl-fur-Leidenden. Hiermee wordt duidelijk gemaakt hoe geneeskrachtig hij is. **U loopt door naar de bedrijfsruimte van de parkbeheerders.** Hier groeit de Reuzenpaardenstaart, een plant die, bijna ongewijzigd, al 300 miljoen jaar op deze aarde groeit.

Hij heeft, samen met onder andere varens en zegelbomen uiteindelijk ons steenkool gevormd. Het is een broer van het Schaafstro dat we eerder tegenkwamen.

Als u langs de bedrijfsruimte gelopen bent loopt u over een prachtig pad met Elzen en Haagbeuken. Op de bosbodem vindt u in het voorjaar een massa Daslook, maar ook het minder indrukwekkende, maar evengoed prachtige Heelkruid. Dit is de enige schermbloemige die volledige schaduw kan verdragen.

Bij de bank gaat u rechtsaf naar de ‘hoge’ brug. Hier heeft u een prachtig beeld op de ‘rietsferen’ van het park. Toen Broerse de Braak ontwierp lagen er al rietlanden rond de grote vijver. Deze lagen volgens zijn idee niet op de juiste plaats. Hij liet ze afsteken, verplaatsen en vastzetten op de juiste plek. Ieder jaar wordt het riet gemaaid, dan kunt u de prachtige lijnen van de oevers goed zien. Als u goed kijkt ziet u dat er veel meer planten tussen het riet groeien. Ronde Zonnedauw, Veenmoskussens, Kleine en Grote Veenbes en aan de randen de hoge Pluimzegges, om er maar een paar te noemen. **U loopt door tot de splitsing, Op werkdagen tussen 8 en 4 uur is het aan te raden even linksaf naar de Heemkwekerij te slaan.** U loopt hier langs prachtige vakken met Blauwe Knoop. **Langs de bank, rechtdoor, ziet u aan de rechterkant de kwekerij liggen.**

Kwekerij is misschien een misleidende titel, omdat dit relatief kleine stuk grond u veel meer te bieden heeft. De Kwekerij is aangelegd omdat, zeker in de begintijd van het heemgroen in Amstelveen, er bij reguliere kwekers bijna geen inheems materiaal te koop was. Met plantjes, zaden en stekjes uit het gehele land werd er een grote verzameling aangelegd. Deze werden op de kwekerij vermeerderd. Nog steeds proberen we, door eigen materiaal te gebruiken, er zeker van te zijn dat de planten een inheemse oorsprong hebben. Daarnaast fungeert de Kwekerij ook als een soort genenbank. Soorten die sterk achteruit gaan worden hier ‘zeker gesteld’. Al eerder, toen we langs de veengaten in het Thijsssepark liepen, spraken we over de kleine plantensoorten die alleen op kaal veen groeien. In de vele schalen kunt u ze van dichtbij bekijken en fotograferen. De schalen zijn allen klein mini-millieutjes; Kleine landschapjes met hun eigen vocht, voedselrijkdom en zuurgraad. U vindt hier schalen die droog en kalkrijk zijn, maar ook natte zure veenschalen. Allen met hun bijbehorende plantengroei. Het is ook interessant om even door de gebruikskruidentuin te lopen. U vindt hier onder andere oude geneeskruiden, keukenkruiden en verplanten. Op de Kwekerij wordt ook een deel van het vele zaad geoogst dat in andere delen van Amstelveen de kleur aan de berm geeft. Helaas worden er geen planten of zaden verkocht.

Na dit bezoek loopt u terug naar de plek waar we eerder van de route afweken. Dit laantje wordt in de volksmond het Spirealaantje genoemd, naar de vele moerasspirea's met hun roomwitte bloemen

Als u het Spiraalaantje linksaf uitloopt, loopt u de dijk die de Amsterdamse weg heet, weer op.

Tegenover u ziet u de ingang van het derde park dat u vandaag zult bezoeken, het Dr. Koos Landwehrpark Dit parkje van ruim een half hectare werd in 1950 aangelegd op een nat, slecht stuk weiland, waar pas laat in het seizoen de schapen op konden. Dit park heeft weer een totaal andere sfeer als de twee eerste parken, als eerste valt de maat natuurlijk op. Veel ontwerpers zouden bij zo'n kleine oppervlakte een gesloten ruimte met wat open plekken hebben gemaakt, maar Broerse wilde het gras bewaren. Een saai gazon was geen optie, gekozen werd voor een bloemrijk grasland. Het parkje heette toen nog het Mauritsplantsoen. In 1996 overleed Koos Landwehr, een man die erg belangrijk is geweest voor de Heemparken in Amstelveen en de Nederlandse flora in het algemeen. Zo zwierf hij door heel Nederland om planten en zaden te verzamelen en verder te vermeerderen ten behoeve van de heemparken. Hij schreef meerdere boeken die hij zelf op sublieme wijze illustreerde. Het hoogtepunt daarvan is misschien wel het tweedelige ‘Wilde Orchideeën van Europa’. Ook ontving hij een eredoctoraat van de Universiteit van Amsterdam. Na zijn overlijden maakte een aantal vrienden zich sterk om dit parkje naar hem te noemen en gedenksteen neer te zetten. In 1997 kreeg het parkje dan ook zijn huidige naam.

U loopt langs de gedenksteen naar beneden het parkje in. Eenmaal beneden, slaat u linksaf de open ruimte in. Als u naar links richting de Amsterdamse weg kijkt ziet u een hele rand met Duinroos staan. Als ze bloeien, geeft het een prachtige geelwitte kleur. Het grasveld bestaat maar voor een klein deel uit gras. Let maar eens op de Boterbloemen; naast de Kruipende- en de Scherpe-, kunt u ook de Egelsboterbloem tegenkomen. U kunt er ook de Grote Ratelaar tegenkomen. Het zijn lage planten met gele bloemen, met daarin een klein blauw lipje. Ratelaars zijn halfparasieten; ze kruipen met hun wortels in de wortels van het gras. ze maken op deze manier gebruik van het water en de zouten die door het gras wordt opgezogen. Hun naam danken ze aan het feit dat later in het seizoen de zaden bij het bewegen in hun hulzen ratelen als echte rammelaars. **Aan het eind van het pad gaat u rechtsaf** en loopt u door een prachtig paadje van meer dan 50 jaar oude Koningsvarens. **U loopt nu het park uit, de Mauritslaan in. Deze loopt u uit tot het water. Hier slaat u linksaf de Emmakade op.** Aan de rechterkant ziet u een van de vele bloemrijke grasstroken van Amstelveen. Let eens op de vol bloeiende Beemdooievaarsbek. **Aan het eind zijn we weer waar we begonnen zijn.** We danken u voor uw bezoek. **Nog even een tip;** loop deze route ook eens in een ander seizoen. de parken geven dan een heel ander beeld. ze verschillen haast per week!

Tot ziens in de parken & op de website www.heemparken.nl

